

กมลรัตน์ สุขสถาน 2551: ผลของการเก็บเกี่ยวแล้วช้า และตำแหน่งดอกที่มีต่อคุณภาพ
เมล็ดพันธุ์คำฝอยไร่หนามพันธุ์พานทอง ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(เกษตรศาสตร์) สาขาพืชไร่ภาควิชาพืชไร่ภา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: รอง
ศาสตราจารย์สุนันทา จันทกุล, Ph.D. 100 หน้า

ศึกษาการพัฒนาของเมล็ด อายุการเก็บเกี่ยว และตำแหน่งดอกที่มีผลต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์
คำฝอยไร่หนามพันธุ์พานทอง ณ ศูนย์วิจัยข้าวโพดข้าวฟ่างแห่งชาติ อำเภอบางช่อง จังหวัด
นครราชสีมา โดยปลูกคำฝอยไร่หนามพันธุ์พานทองในเดือนสิงหาคม 2549 เพื่อศึกษาการพัฒนา
ของเมล็ด พบว่า คำฝอยไร่หนามพันธุ์พานทอง เริ่มออกดอกเมื่ออายุ 69 วันหลังปลูกมีดอกบาน
สูงสุดเฉลี่ย 4 ดอกต่อต้นที่อายุ 86 วันหลังปลูก เมล็ดแก่ทางสรีรวิทยาเมื่อ 30 วันหลังดอกบาน
โดยมีความงอกสูงสุด 82.5 เปอร์เซ็นต์เมื่ออายุ 20 วันหลังดอกบาน

เพื่อศึกษาอายุการเก็บเกี่ยว และตำแหน่งดอกที่มีผลต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์
ทำการปลูกคำฝอยไร่หนามพันธุ์พานทอง ในเดือนพฤศจิกายน 2549 โดยวางแผนการทดลองแบบ
Factorial arrangement in randomized complete block design ประกอบด้วย 2 ปัจจัยคือ อายุเก็บ
เกี่ยว 4 อายุ ได้แก่ 20 30 40 และ 50 วันหลังดอกสุกท้ายบาน ตำแหน่งดอก 17 ตำแหน่ง ได้แก่ ลำ
ต้นประธาน กิ่งแขนงหลักที่ 1 – 8 และ กิ่งแขนงรองที่ 1 – 8 ผลการทดลอง พบว่า การเก็บเกี่ยวที่
20 วันหลังดอกสุกท้ายบาน ให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ และมีคุณภาพของเมล็ดสูงสุด รองลงมาคือที่อายุ
เก็บเกี่ยว 30 วันหลังดอกสุกท้ายบาน ส่วนตำแหน่งดอกที่ให้ผลผลิตเมล็ดและคุณภาพเมล็ดสูงสุด
คือที่กิ่งแขนงรองที่ 1-5 เฉลี่ย 2.51 กรัมต่อต้น อย่างไรก็ตาม ผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์มี
แนวโน้มลดลงในตำแหน่งกิ่งแขนงที่เพิ่มขึ้น

Kamolrat Sooksathan 2008: Effect of Delay Harvesting and Flower head Position on Seed quality of Safflower (*Carthamus tinctorius* L.) cv. Panthong. Master of Science (Agriculture), Major Field: Agronomy, Department of Agronomy. Thesis Advisor: Associate Professor Sununta Juntakool, Ph.D. 100 pages.

Seed quality of safflower cv. Panthong as affected by seed maturation , delay harvesting and flower head position were studied at National Corn and Sorghum Research Center, Nakhon Ratchasima province by sowing seed in August 2006 to study seed development. Days to first flowering of safflower were obtained at 69 days after sowing. Peak flowering was obtained at 86 days after sowing (4 flowers/plant/day). Seeds reached their physiological maturity at 30 days after anthesis with 67.5% germination. The highest germination percentages (82.5%) were obtained at 20 days after anthesis.

In order to find out the effect of delay harvesting and flower head position on seed yield and quality, seeds of safflower were sown again in November, 2006. The experiment was arranged in Factorial arrangement in randomized complete block design. The two factors were harvesting time (20, 30, 40 and 50 days after last flowering) and flower head position (main stem, primary branches 1-8 and secondary branches 1-8). The results revealed that seed harvested at 20 days after last flowering showed highest seed yield and quality. Seed yield and quality was tended to decrease at the lower flower head position. High seed yield and quality were obtained from secondary branches average 2.51 g/plant.